

Co předeházelo?

Výstražná stávka nespadla z nebe

Září 1993 Těsně před jednáním tripartity předal ministr Vodička návrh zásad zákona o základním důchodovém systému. Protože nebyl čas na prostudování tohoto návrhu, tripartita o něm odmítla jednat a přesunula projednání na další schůzi. V pracovní skupině před projednáním vznesly odbory v principu stejné připomínky, které trvají dodnes.

Ríjen 1993 Při projednání návrhu zásad zákona v tripartitě odbory uplatnily oficiálně své připomínky. V této době návrh zásad předpokládal valorizaci důchodů pouze podle růstu životních nákladů, což znamená, že by se důchodcům nezvyšila životní úroveň ani v případě, že by růstem reálných mezd stoupla v budoucnu životní úroveň zaměstnanců.

Prosinec 1993 Odborům se potvrdilo, že v oblasti důchodového pojištění je přeplatek cca 7 miliard Kč, který vláda rozpouští na jiné účely do státního rozpočtu.

Výstražnou stávku 21. 12. strávili se zaměstnanci Poldi Kladeho / předseda ČM KOS Richard Fuhr

informace. Ministr Vodička informuje v masmédiích o úmyslu vlády snížit základní důchod až na 35 % hrubé mzdy, a tím vytváří existenční nejistotu pro budoucí důchodce.

Listopad 1994 MPSV se snaží obejít tripartitu, nedat prostor pro posouzení nového návrhu a urychlit celý proces tak, aby projednání ve vládě bylo těsně před vánočními svátky. Ministr Vodička nedává záruku na časový prostor pro odpovědné posouzení nového návrhu. Po ostré reakci předsednictva ČMKOS se předsednictvo tripartity dohodlo, že bude před projednáním vlády projednán návrh zákona v tripartitě a že bude předložen minimálně s týdenním předstihem. Informativní materiál, který předal ministr Vodička, potvrzuje naše obavy. Podrobnější informace z MPSV jsou před námi utajovány.

Prosinec 1994 Události nabraly spád:

Co chceme a co nechceme

Proč odbory odmítají návrh zákona o důchodovém pojištění

- 1.** Chceme oddělit hospodaření důchodového pojištění od státního rozpočtu. *Ne chceme, aby se miliardy odvedené z našich příjmů na důchody používaly k jiným účelům.*
- 2.** Chceme odložit rozhodnutí o zvýšení věkové hranice pro nárok na starobní důchod o pět let, dokud se nepřezkoumá skutečné hospodaření s důchodovým pojištěním. *Ne chceme, aby občané, kteří prožili většinu života v podmínkách komunistického režimu, umírali dříve, než se dočkají důchodu.*
- 3.** Chceme, aby se invalidní důchod přiznával při 66procentní ztrátě pracovní schopnosti, a ne při 80procentní, a částečný invalidní důchod při 33procentní ztrátě, a ne při 50procentní. *Ne chceme se nehumánním postojem ke zdravotně postiženým občanům vyloučit z civilizovaného světa.*
- 4.** Chceme umožnit občanům na základě závažných zdravotních, pracovních a sociálních důvodů předčasný odchod do důchodu. *Ne chceme, aby měli naši občané v tomto ohledu tvrdší podmínky, než odpovídá evropským poměrům, kde je navíc vyšší průměrná délka života a lepší zdravotní stav obyvatelstva.*

- 5.** Chceme, aby byly podmínky valorizace důchodů jasně stanoveny zákonem, a ne aby závisely na libovůli vlády.
Nechceme jako důchodci prosit vládu při každém inflačním růstu o „dárečky“.
- 6.** Chceme mít v zákoně pravidla nutná pro určení osobní výměry důchodu.
Nechceme žít v nejistotě, zda a v jaké výši se máme připojistit.
- 7.** Chceme, aby mohli zaměstnavatelé přispívat svým zaměstnancům na důchodové připojištění z nákladů, a ne ze zisku, který je zdaňován.
Nechceme, aby byli zaměstnavatelé od těchto příspěvků odrazováni nevýhodnými podmínkami.
- 8.** Chceme zachovat minimální hranici finanční výše důchodů.
Nechceme ve stáří nespravedlivě živořit na úrovni tzv. základních potřeb a žebrať o sociální dávky od obce nebo úřadu.
- 9.** Chceme z návrhu zákona odstranit nepřiměřené tvrdosti vůči některým skupinám studentů, vdov a vdovců s více dětmi, sirotků, dlouhodobě nezaměstnaných bez vlastní viny a invalidních důchodců.
Nechceme, aby nedomyšlenosti a tvrdosti navrženého zákona zasahovaly vždy ty nejslabší.
- 10.** Chceme zachovat minimálně současný podíl základních důchodů na výdělcích, tj. 45 %.
Nechceme, abychom byli trestáni za připojištění tím, že nám o stejnou částku sníží stát základní důchod.

rující výhrady Českomoravské komory odborových svazů (ČMKOS). Pod peticí se podepsalo více než 630 tisíc občanů. Koncem března ji ČMKOS předala do parlamentu. Současně předala svá odborná stanoviska do poslaneckých klubů a parlamentních výborů, kde je její představitelé projednali s poslanci. Přitom většina koaličních poslanců nevzala zřetel ani na odborné argumenty, ani na petici.

22. 3. Manifestace na Staroměstském náměstí v Praze, kde jedním z bodů protestu byla i otázka důchodového pojištění.

Květen 1994 Odbory dostaly paragrafové znění zákona. Důvodová zpráva byla doplněna ekonomickými rozborů, ve kterých naši experti našli řadu chyb.

Červenec 1994 Ministr Vodička žádá o stažení návrhu zákona z projednávání na červencové tripartitě.

Srpen 1994 Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) slibuje projednání v tripartitě po poradě ekonomických ministrů vlády ČR.

Září 1994 Projednání návrhu zákona v tripartitě a s našimi připomínkami bylo předloženo k projednání ve vládě. Tripartita se včetně vládní strany dohodla, že pokud vláda učiní v návrhu důležité změny, bude nové projednání v tripartitě.

Ríjen 1994 Vláda výrazně mění princip návrhu zákona a zvyšuje svoje vlastní kompetence o budoucím vývoji důchodů. Začínají být před námi utajovány

úplně chybí ekonomický rozbor, neobsahuje záruky zvyšování důchodů podle vývoje reálných mezd a dává osud současných i budoucích důchodců plně do rukou vlády. Ministr Vodička veřejně prohlašuje, že odmítá další odbornou diskusi.

13. 12. Po prostudování návrhu zákona, který zaručuje uspokojivý vývoj důchodů po roce 1996 a de facto neumožňuje oddělení důchodů od státního rozpočtu (čímž signalizuje úmysl vlády čerpat i v dalších letech přebytky z důchodového pojištění na další účely a současně zhoršovat podmínky pro budoucí důchodce), rozhoduje sněm ČMKOS o vystražné stávce. Toto rozhodnutí je vyvoláno i odmítnutím ministra Vodičky akceptovat odborné argumenty odborů. Jako odvetu odvolává vláda plenary zasedání Rady hospodářské a sociální dohody, které se mělo uskutečnit 15. 12., a setkání s vedením odborů dne 19. 12.

21. 12. Ve 12.00 až 12.15 hodin se uskutečnila vystražná stávka, kterou podporilo více než jeden a půl miliónu občanů České republiky. Téhož dne zhruba v 15.30 hodin prohlásil premiér vlády ČR ing. Václav Klaus: „Já opravdu nevím, zda ta stávka proběhla. My jsme sem žádné sirény neslyšeli. Netuším, kdy bude jednání tripartity. Pokud budou stávky, tak těžko kdy vůbec bude.“

21. 12. - 28. 12. Poslední informace: Místopředseda ČMKOS Milan Štěch obdržel dopis od místopředsedy vlády Kočárníka, ve kterém je vstřícným tónem signalizováno další jednání tripartity v lednu 1995.

